

Latweeschu Awises.

No. 24.

Zettortdeenâ 13. Juhni.

1863.

Zaunas sinnaš.

Pehterburga. Muhšu augsti teizama Keisereene sawas wahjas wesselibas deht šcho wassar eefchoht us Kertsches piljatu Krimmē. Geschoht pa uhdens zekku; jo no Pehterburgas eet kanabli us Wolgas lecluppi, tad atkal kanali us Dones uppi, kas eeteff Awosās jubrâ (skatt. Eiropas lantkahrte) un tikkai mas gabbals Keisereenci buhs ja-ecet pa semmes zekku.

Pehterburga. Ministera kungs Balusjews pawehlejis wisseem Gubernatereem, lai stipri aisleeds putnus un mešcha lohpinus šchaut, meddiht, tihklus un spohstus islikt jeb perrektus pohstih mešcha lohpu un putnu audsinaschanas laikâ, no pawassara lihds 15tai Juhla deenai. 100 rubl. štrahpes buhs tam, kas prett šcho liktumu grehlo.

Pehterburga. 1861mâ gaddâ pa wissu Kreemu semmi teefās teefajuschi 281 tuhst. 583 kriminal-prazeffes un 282 tuhst. 719 ziwil-prazeffes un 26 tuhst. 745 prazeffes waldischanas teefās; tad nu wairak nekâ pufs milljonu prazeffu tai gaddâ bijusčas muhsu walsti! „Meers lai irr ar jumš!“ Kaut šchis fwehtais wahrds pasaulē augkotohs.

Pehterburga. Wohl Keiseram no wissahm malahm nahk wissadu piljatu, tantu (ir Muāmedaneru) pasemmigas grahmatas, kas isteiz, ka gattawi Keiseram doht sawu spehku un affinis, ja prett eenaidneekem buhtu ja-ecet. — Witepškas gubern. Staroweri luhgusch, lai Keisers teem wehlejoht estaisiht milihščus prett dumpineekem un eenaidneekem. Keisers teem to wehlejis.

Pehterburga. Wisseem, kas ar dampfuggeem eet no Rihgas, Rehweles jeb Pehterburgas, taggad japarahd sawas passēs un wehleščana braukt.

Maskawa. Enlantes kophmanni gribb usnemees taisiht eisenbahni no Maskawas lihds Sewastopolei. — Jauna eisenbahne no Dinaburgas lihds Witepškai, ko Enlenderi fahks taisiht, buhs 45 juhdses garra. Nahkoschâ gaddâ fahks taisiht.

Zelgawa. Us Zelgawas landagu šchinni gaddâ kahdi 160 Kursemmes muischneeki šanahkusch; tee zitti naw pašchi nahkusch, bet pollmaktes dewusch teem, kas tē irr. Arri 2 muischneeki no Widsemmes un 2 no Jggaunusemmes atnahkusch us landagu no wisseem Widsemmes un Jggaunusemmes muischneekem atsuhtiti. Landags muhsu zeen. General-Superdentu luhdsis, lai arri nahkoht Kursemmes landagâ. Landags wissuwairak runna par muischu nu mahju pahrdohščanu un pirkščanu un rentes kuntraltehm, ko muischneeki gribb nowehleht un nogrunteht.

Ueepajas obštas preekščâ irr 3 Kreemu karrakuggi; 1 kuggim irr 120 leeli-gabbali, teem diweem irr pa 62 leeleem-gabbaleem. Leelâ wehtras laikâ effoht atnahjis 1 kuggis ar Pohteem (no Lippinska wadditeem), kas gribbejuschi tikt pee Balangas juhmalas; bet 24 Pohli effoht noslihusch, tee zitti aigahjuschi atpakkat us Gotlantes fallu, kur Sweedru waldischana tohs fahchruse.

Rihgas-Dinaburgas eisenbahne Maija mehnesi eenehmuši 1 tuhst. 893 rubl. katrâ deenâ (170 rubl. wairak nekâ Maiji 1862); braukusch kahdi

27 tuhft. zilweki un weddufchi kahdus 620 tuhft. pohdus prezzes.

Kurfemmè irr fchee 11 pilfati: Zelgawâ mahjo 22 tuhft. 735 zilweki, Leepajâ 9970 zilw., Kuldigâ 4618 zilw., Zehkabstattè 4201 zilw., Baufkâ 4021 zilw., Wentspilli 3701 zilw., Jaunjelgawâ 3450 zilw., Tuffumâ 3398 zilw., Nisputtè 3150 zilw., Grohbinâ 1618 zilw., Piltene 1326 zilw. Wairak feewifchu nekâ wihrifchu pilfatôs irr 2339. Kurfemmè irr fchee 17 meeftini: Dinaburgas Grihwâ mahjo 2633 zilw., Ilukftè 2293 zilw., Talfè 1485 zilw., Saffmakfâ 1485 zilw., Balangâ 1350 zilw., Kandawâ 982 zilw., Sabillè 767 zilw., Jaun-Subattè 582 un Wezs-Subattè 535 zilw., Dohbelè 467 zilw., Dohrbè 319 zilw., Schembergâ 302 zilw., Saldû 261 zilw., Skrundelinâ 212 zilw., Koplawâ 147 zilw., pee Baldohnes weffelibaas awota 118 zilw., Artfchewâ 79 zilw. Wißôs Kurfemmes pilfatôs un meeftinôs kohpâ irr 26 tuhft. 784 Bahzeefchu, 28 tuhft. 630 Echidu, 12 tuhft. 278 Latweefchu, 5 tuhft. 850 Kreewu, 2 tuhft. 690 Pohlu, 275 Leifchu un 84 no fwe-fchahm tautahm.

Kurfemmè muifchneeku un pilfatu-muifchu femneeku mahju irr: 12 tuhft. 594; no fchahm tiffkai 1706 wehl irr uf klaufibu un 10 tuhft. 888 mahjas, kas renti makfa. No 1 tuhft. 315 muifchneeku muifchahm 721 uf arrenti isdohdas. 292 muifchneeku muifchas femneeki turr uf renti. Leels pulks atmattu, plawu un gannekku peephefts un listis pee femneeku artamas semmes. Kahdas 95 mahjas cetaitas par kalpu mahjahm. 1860 un 1861mâ gaddâ Krohnis femneekem pahrdewis 19 mahjas. 1862 gaddâ 14 mahjas — ta ka femneeki pawiffam 33 Krohna mahjas pirkufchi. Par tahm 14 mahjahm (1862 gaddâ) makfajufchi 38 tuhft. 556 rubt. f. un tas isnes 69 rubt. par 1 deffetini semmes. Birzeji flaidrà naudâ tuhda ismakfajufchi 9934 rubt. f. Sawas mahjas 1862 gaddâ pirkufchi 10 Kalnzeema, 3 Emburgas un 1 Kulpas muifchas fainneeks (Dohbeles aprinki).

No 1583 Krohna un muifchneeku muifchahm tiffkai 255 muifchas wehl uf 3 laukeem semmi strahda, 1 tuhft. 328 muifchas semmi strahda uf 4 un wairak laukeem, bet no 19 tuhft. 25 krohna un muifchneeku femneeku mahjahm tiffkai 7 tuhft. 412 fainneeki sawu semmi strahda uf 4 un wairak laukeem un 11 tuhft. 613 fainneeki sawu semmi wehl pa wezzam strahda uf 3 laukeem. Krohna fainneeki daudi wairak turrahs wehl pee wezzas 3 lauku kohpifchanas, turprettim muifchneeku fainneeki wiffu-wairak turrahs pee jaunas 4 un wairak lauku kohp-

fchanas. Pa wiffu Sehls pils wirspilskunga-teefas aprinki (Kurfemmes aufchgallâ) irr tiffkai 195 mahjas, kas sawus laukus strahda uf wairak nekâ 3 laukeem! — Prahta laffitajeem te buhs papillam ko apdohmaht un mahzitees.

Zggauufemme. Muifchu firmais gohda wihrs, augstais Generals von der Bahlen, kas arri bijis par Lehrpates kurateru un muifchu General-Gubernateru, 84 gaddus wezs, nomirris Palmes muifchâ. — Zggauufemmè kahdas 9 tuhft. mahjas wehl irr uf klaufibu un tiffkai 7 tuhft. 670 uf renti dohtas.

Bruhfschu fehnineene aifgahjufe uf Londoni un fehnifch aifgahjis Karlsbahdè mafgatees, fur pee winna nahfchoht Giftreikeru Keifers un zitti walidneeki. — Bruhfschu waldischana wehl daudi zittas Awifes apdraudejufe.

Parifè leels preeks par to funnu, ka Generals Borejs Püebli panchmis. Napoleons Boreju nu zelfchoht par Marschallu. Gefchoht taggad Mejikas leelo galwas pilfatu panemt. Bet zitti rakfta, ka ta wehl ne warroht darriht, jo effoht jagaida, kamehr wairak saldatu atfuhthihs no Sprantschu semmes, un Mejikâ taggad fahlahs leelais leetus laiks un tad nekur ne warroht cet. Zitti rakfta, ka Napoleons sawu karraspehka gohdu pafargajis un wairojis zaur Püebblas panemifchanu, nu fahfchoht meeru derreht ar Mejiku, jo uf karru Giropâ ne warroht dohmaht pirms meers ar Mejiku. — Püebblas Generals Ortega padewees tadht, ka wairs ne bijis ko ehst. Lohti stipri, gudri un gohdigi pilfatâ turrejees, un pirms padewees, lizzis falauft wiffus karraserohtfchus un pulwera magafihnes peelaidis pilnas ar uhdeni.

Wihue. Enlante un Napoleons ilgi ar Giftreikeri idarbojufchees, kamehr to peerunnajufchi ar teem kohpâ weenadu grahmatu Pohlu labbad laift uf Behterburgu; jo Giftreikeris teem iftrahdijis, ka ne warroht praffiht, lai dert vameeru ar dumpineekem; arri nekahdu kongressi ne warroht turreht. Itt ihpafchi Giftreikeris flaidri teizis: ne warroht no Kreewu Keifera praffiht, lai Pohkeem to nowehloht, ko Giftreikeru Keifers saweem Pohkeem un Ungureem ne effoht nowehlejis, laut to gan gribbejufchi dabbuht, prohti: teem ne effoht wehlejis, ka pee teem wiffôs waldischanas un teefas ammatôs tiffkai Pohli jeb Unguri ween jellami, un ta teem saws ihpats karraspehks un fawi ihpafchi ministeri effoht jadohd. Ja to praffifchoht no Keifera, tad ar teem kohpâ grahmatu ne warroht rakfihht Pohlu labbad. Napoleons un Enlenderis padewufchees un nu wiffi 3 weenadu grahmatu effoht laidufchi uf Behterburgu, bet tee diwi teikufchi, ka pee sawahm grahmatahm wehl peelikfchoht klahht sawu pa-

dohmu. Zerre wiffu padarriht un beigt ar labbu un bes farra pahrtift.

Greekeru jauno tehniuu Wilkumu (Jurris I. eesauktu), Kreewu, Sprantschu un Enlantes waldineeki apstiprinajufchi un Enlante nowehlejuse, ka Jonias 7 fallas, kas Greekeru juhra un bijufchas appafsch Enlantes pahrwaldifchanas, nu paleek pee Greekeru walfis, ja til paschas to gribboht.

Seemel-Amerikâ taggad dauds weetas farro ar wiffu fpehku. Seemelneeku Generals Grants aphegere un bombardeere Wiksburgas warren stipru pilfatu un 3 reises tam usfrehjis ar sturmi to gribbedams panemt; bet walti — un Grantam krittufchi par dauds faldatu (3—6 tuhfstoschi). Wehrguwalstu stiprais Generals Lees pa tam fteidsahs ar leelu fpehku nahlt pilfatam palihgâ un Grantam uskrist muggurâ. Pretti winnu Grants nu taisoht flantes, jo ne gribb atfahptees no Wiksburgas pilfata. Tad nu buhs jaturrahs prett abbeem; preekschâ pilfats, muggurâ Lees. Buhs grehti deesgan. — Mississippijes leeluppê atkal Seemelneeku farra-fuggi makfigi darbajahs un bombardeere Udsones frepostus. Ir zittâs weetas kaujahs, bet wehrgu-walfis duhschigi un gudri turras.

Warschawas walfis-bankas usraugi un sinna-taji aishbegufchi, 3 mill. rubl. (bankas fcheinês) panehmufchu lihds un atstahjufchi tai weeta fleppenâs kumitetes kwitanzi! Sagtu papihru nummerus waldifchana sinn un tohs isfluddinahs; tadeht ar laiku tohs gan warrehs atkal dabbuht. Ir kahdus 40 tuhfstoschus selta gabbalus nosaggufchi.

Rijewas gubernementi dumpineeki falausti un semneeki paschi 1503 dumpineekus un waddonu Podlewski jau irr faherufchi un teefas nodewufchi. Wiletneeki paschi un ne aizinati nahsoht atpakkal pee fa-weem pulkeem, gribbedami eet prett Pohkeem.

Madoma. Zakowska dumpineeki bij faherufchi kapteinu Mikoworu, 1 atstawku, 1 polizejas wihru, 1 semneeku un 4 saldatus, kas kauschanas bij fahschauti. Tohs pliffus isgehrufchi, strikkus teem liffufchi ap faklu, wiffadi waijajufchi un tad pakahufchi, papreeksch to polizijas wihru, tad to atstawku, to semneeku un tad to kapteinu, kas ar duhru flepkawus apdraudedams mirris. Nu pakahufchi saldatus, bet saldata Turlina strikkis pahtruhjis un Turlins no-krittis. Pawehlejufchi winnu ohtru reisi pakahrt, bet Pohli pahrbihjufchees par to, ka Deews winnu gribbejis glabt, fahkufchi luhgtees par winnu un nu winnu palaidufchi. Taggad Zakowski fakauts un pats fahschauts.

Warschawâ farra-teefa taggad liffufe noschaut Abiktu un preefteru Konarski. Abikts bijis fleppenâs

kumitetes ihsts palihgs, kas bijis gan Londone, gan Parise, gan Pohlôs, us dumpi mussinajis un wiffadus grehtus darrijis. Konarskis ar dumpineekem gabjis kauschanas. 2 Abikta palihgi us Sibiriunofuhititi.

Wilna. Balkawneeks Kurnakows Narwaischa dumpineekus pee Bobjomas fakahwis un 50 dumpineeki noschauti. — Balkawneeks Effelbergis Wlodaka dumpineekus pee metna esara purwi fakahwis. — Majors Storobogatows pee Malowides zeema fakahwis 450 Lukafchewiza dumpineekus. — Pee Konines Kreewi 2 stundas effoht kahwufchees ar 4 tuhfst. dumpineekem.

Warschawas Wirabiskaps Welinskis us Pehterburgu ar eisenbahni aishrauzis. Keiseram bij rakstijis grahmatu un luhdhis par Pohkeem. — Wilnâ farra-teefa liffufe noschaut Zjemaka preefteri un Laekowski, un pakahrt dumpineeku waddonu Koliski. — Pee Keljewas Generals Krasnokuzkis fakahwis dumpineekus, to Sprantschu wirsneeks waddijis un dabbujis 2 fimts plintes.

Warschawa. Kreewi pee Pohku rohbeschahm fakahwufchi to besdeewigo Pranziszeki, kas bijis fleppenâs kumitetes fullainis un fleppen nokahwis woi pakahrtis wiffus tohs nelaimigus, kas fleppenai kumitetei ne gribbejufchi pallausigi buht. Pranziszekis neganti ar 50 beedreem turrejees prett Kreeweem un tai brihdi pats noschahwees, kad Kreewi winnu kehufchi.

Schauti. Schinnis deenas dumpineeki fakauti tappufchi stary Schauteem un stary Poneweschi.

S—3.

Par alminu krusfu.

Treschôs waffaras fwehtfôs 21. Maiji f. g. pulksten 7 no rihta, fadsihwojam brihnifchigiu notiffumu, to apdohmajoht wiffaem ja-iffauz: At Kungs, zil leeli irr tawi darbi, tawas dohmas irr lohti dsikkas; weens nejehta to ne atfihst un weens gekkis to nepoht! (Dahw. ds. 104.) Pats tas notiffums bija fchis: Peepefchi notiffa no debbes weena ruhlfchana. Gaisf bij rahms, debbes nosklaidrojusees, til ween fchury un turp masi debbeschu pubbulifchi. Schi ruhlfchana ne bij pehrkonam lihdsinajama, bet wairaf biffes fprahgfchana un tad Turku bungu flannai, to, ka lihds fchim sinnam, zilweli, kas mulju widduttfcham pakahrt dsihwo us 8 juhdschm wiffapahrt, un warram tizzeht arti wehl tahlak, irr dsirdejufchi. Lihds ar fcho ruhlfchana fkehja no gaisa par gannu galwahn — pee Birfchumufchas Schaitaru mahjahm — flihpi no walfareem us rihteem ffreedama ittin ka leelgabbala lohde un eespehra faimneeka usarta un noezzetâ lauka, semmê dsilli eelshâ. Ganni pahrbihju-

ſchees eefſteen mahjâ ſtahſtidami to redſejufchi. Tad atnahk uf to weetu, kur eefperts, pee-augufchi zilweki un weens iſdeenejis ſaldats, kas apdohmigâ prahâ naw wehlejis tuhlin ſemmê mefleht, laſchnaht un raft; jo warroht buht, ka bumba no leel-gabbala iſſchauta tē eefpehrufi, kas ſprahgdama nelaimi un pohſtu warr darriht. Pa tam pahreet pahris ſtundu, tad ſahl mefleht un atrohn melubruhnu almini, — eefſchpuffē gaischi pelleku, pa ſtarpam metalla ſpindhums, — kas bij eefpehriſ 1½ pehdas dſikli ſemmê; ſwarrâ wiſch welk 12½ mahzinas. — Woi karſts jeb aukſts ſemmê krittis, to ne warr ſinnaht tapeh; ka tuhlin peh; kriſchanas zilweki rohkas to ne bij aiſlahruſchas. Bet no wiſkatta redſams, ka ugguns karſtumâ bijis. Bet no kurrenes wiſch nahjis, to Deews ween ſinna. — Ja pee noſklaidrotas debbeſs wakkara tumſchumâ ſchis notſklums buhtu gaddijees, tad teeſcham buhtum war-rejuſchi eerandſiht pee debbeſim uggunigu lohdi, tã ka man paſcham weenreis gaddijahs redſeht.

Tas bij 1828 gaddâ ruddens wakkarâ, ne warru atgahdatees woi Oktobera woi Nowembera mehneſi, dſirdeju itt kã attahku buhdama leel-gabbala ſprahgſchanu gaisâ. Tad wiſſi, kas tolaik ahrâ gaddijahs, lihds ar manni pa wiſſu Kurſemmi un Widſemmi buhs redſejufchi — no muhſu widduſſcha uſ wakkara puſſi lohdi pee debbeſim, kas pilna mehneſcha leelumâ kahdas 10 woi wairak minutes uſ weetas pakawedamees un ſawus diwi ſpahrunſ pagarrinadama, weenu uſ ſeemekeem, ohtru uſ deenwiſcheem, ſpibdeja un tad pamasaſam iſdſiſſa. Tobrihd laudis daudſinaja, ka tai wakkarâ no gaisa nokrittis almins un eefpehriſ ſemmê ne tahk no Riogas pee Dinamindes.

Ka almini no gaisa ſemmê krittufchi daſchureis pa weenam, daſchureis pulkôs kã kruſſa, to wezzôs laikôs zilweki peedſihwodami grahmatâs uſrakſtijufchi. Tã warram laſſiht, ka 16. Juhni 1794 pulkſten 7 wakkarâ Italia ap Siena s pilſata widduzi bij redſama garraniſki appala tumſcha padebbeſs, un peepeſchi ar ſprahgdamu trohſſni un ruhſchanu ar ſibbeneem, duhmeem un miglu krittâ no ſchihſ padebbeſs uſ ſemmi pulkôs almini ugguns karſtumâ karſinati. Zitti no ſcheem bij ſwarrâ kahdas mahzinas un eefpehra ſemmê pa ohlektis dſiklumam. Weens almins bij trahpijis kahdam puſſcham uſ plattas zeppures mallu un bij apſwillinajis zeppuri; zitti, kas uſ kohleem krittufchi, bij kohlus eewainojufchi ar karſtumu. — Enlante, Jorkſchihres aprinki, 13. Dezemberi

1795. nokritta ſawâ ſwarrâ 56 mahzinas gruhts almins ar peepeſchu trohſſni un eefpehra 18 zellus dſikli ſemmê. Kad no ſemmes iſrakka, tad wehl ſiltis bij; ſchis bij no ahrpuffes melus, eefſchpuffē ſpibgutodams un ſmirdeja kã fehrs. — Sprantſchu ſemmê Ornes departementē 26. Aprili 1803. bij krittufe almini kruſſa uſ ſemmes gabbalu, kam garrums 15 ſprantſchu juhdes. Salaffija kahdus 2000 alminus, zittus maſinus un weeglus tik ween lihds puſs lohdi ſwarrâ, zittus leelakus, paſcham leelakam bij 17½ mahziniu ſwars.

Lai nu paſauls gudrineeki gudro un ſpreeſch, no kurrenes ſchee almini nahk, to Deewa wiſſſpehzigâ rohka no gaisa noſweeſch ſemmê; lai ſtrihdejahs weens paſtahwedams uſ to, ka tee no mehneſcha uſ ſemmi kriht; ohtraiſ pretti runnadams, ka teem leelâ debbeſs iſplattijumâ no muhſchibas ſkraideledameem ſemmes turwumâ nejauſchi peetappuſcheem uſ ſemmi eſſoht jakriht. Par wiſſahm tahdahm ſtrihdeſchanahm mums maſ behdas, jo tahdas padarra galwu dullu un atſtahj ſirdi tuſſchu; mehſ ſinnam, ka Deews gudrats nekã winna raddijumi, tee zilweki, kas lai gudro zil ſpeh; Deewa prahtu ne iſgudrohſ. Mums paleek apdohmaht ar Dahwidu: Tas Kungs irr Kehniſch, lai preezajahs ta ſemme. Ugguns eet winna preeſſchã un eedeſſina winna prettineekus aplahrt. Winna ſibbeni apgaismo to ſemmi, lai ſemmes wirſus redſ un drebb. Tahs debbeſis iſteiz ta ſtipra Deewa gohdu un tas iſplattijums paſluddina winna rohkas darbus. Weena deena iſgahſch tai ohtrai to wallogdu un weena nakts darra tai ohtrai to ſinnamu. Nekahda walloda nedj runnaſchana irr, kur winna baſſs ne taptu dſirdeta. (Deeſm. 97.) L.....l.

Sluddinaſchanas.

Ar augſtakas waldſchanas wehleſchanu taps no tahm ſcheitan peederrigahm magaiſbnahm par wiſſam 1502 mehri rudſu, 1416 mehri meeſchu un 1679 mehri auſu pee **Aurumuiſchas** Krohna pagasta-teeſas uſ wairakſohliſchanu uhtrepē pahrdohſti. Wiſſas ſchihſ labbiſas naw maitatas un irr ehreſetas. Tas torgs taps 15tã un tas peretorgs 17tã Juhni ſ. g. teeſas laikã noturrehts. Tahs preeſſchraſſitas punktis, uſ kahdu wiſſi ta iſdohſchana noteek, warr — beſ ween ſwehtdeenas — iſ deenas ſchē dabbuht laſſiht. Tee kas grihb piſt, tohp mihk aiſinati.

Aurumuiſchas Krohna pagasta-teeſa, 24tã Maiji 1853. (Nr. 603.) Preeſſchdetails R. Leelpeter. (S. B.) Teeſas-ſtribweris Berg.

S i n n a.

Pateizam Wentspils dr. par 5 rubl., Sezzes dr. par 7 rubl. un Subattes par 7 rubl. pr. Miſſionareem. LEEPajas palihds. lahde Merzi dabbuſje no Muſſchazeema dr. 7 rubl. un preeſch Rihta-Sibirias 5 rubl.; no Piſtenes dr. 15 rubl., no Grobines dr. 5 rubl. 8 ſap. — Aprili no Rindes dr. 19 rubl. S—3.

Ribgã amabluſchi 574, aiſgabjuſchi 487 luggi. LEEPaja amabluſchi 72 luggi; aiſgabjuſchi 85 luggi.

Eatweeschu Alwischu peelfkunnis.

No. 24.

28tä November.

1863.

Mahditajs: Deenischka maije. — Par sinodi. — Kur dwehsele dus. — Par sudraba lauseschannu. — Luttera mahzibas. — Redj, schè nahf tas sapnotajs. — Dseesmina, kad beheninsch mirris. — Dseesmina pee bebrua kappu. — Druzjinas.

Deenischka maije.

Pirmâ atwentes neddelâ:

swehtd. Matt. 21, 1—9.
piemd. 1. Mohf. 3, 1—24.
ohred. 1. Mohf. 12, 1—8.
treschd. 1. Mohf. 28, 10—22.
zetturd. 1. Mohf. 49, 1—12.
peektd. 2. Sam. 7, 8—29.
festd. Reem. 13, 11—14.

Dhterâ atwentes neddelâ:

swehtd. Luhl. 21, 25—36.
piemd. Mark. 13, 1—13.
ohred. Matt. 24, 29—51.
treschd. Luhl. 19, 11—27.
zetturd. 2 Tess. 1, 3—10.
peektd. Dahw. dj. 96.
festd. Reem. 15, 4—13.

Treschâ atwentes neddelâ:

swehtd. Matt. 11, 2—10.
piemd. 5. Mohf. 18, 9—19.
ohred. Dahw. dj. 110.
treschd. Jerem. 33, 14—21.
zetturd. Daniel 9, 21—27.
peektd. Esaij. 40, 1—11.
festd. 1. Kor. 4, 1—5.

Schoreis, un tà pat ir us vreekschu, likkai bibbeleswahrdus par deenischku maiji tè pasucegdams, Deewa

wahrdu mihtotajus luhdsu, lai peederrigas dseesminas usschkirtu jel paschi! Zo Zella beedrim tahs daudi ruhmes aisuemm, un touehr neapraftu meldinu dehl daschas, fo ussihmojam, katra mahjâ wis naw dseedamas. N—n.

Par sinodi jeb sanahkschannu,

fo Widsemmes mahzitaji Walmeerâ swehtija no 10. lihdsj 17. Sept. 1863.

Kas affinnis, ka ne ween mahzitajeem sawas draudses buhs gannihf, bet ka ir draudschm ailsuhgschanâs par saweem ganneem buhs nomohdâ buht, tas arri schinni gaddâ sawu, kâ zittus Widsemmes mahzitajus garrâ buhs pawaddijis us winnu sanahkschannu jeb sinodi Walmeerâ, un labpraht gribbehs sinnahf, kâ Deews winna luhgschanas tur pallausijis un schigadda sinodi swehtijis. Zella beedris par to nu saweem mihteem lassitajeem gribb stahstihf.

Walmeerâ us 10to September bij sa-azinati wiffi Widsemmes mahzitaji, no Beipus esara lihdsj Dangu, ka dascham lihdsj 200. werstes bij jabrauz; un taf ween retti lahds to tablu zellu par gruhtu bij turrejis, bet no 120. mahzitajeem arri schogadd wairaf ne kâ 90. aizinaschanai bij pallausijuschi un Walmeerâ sapulzejuschees.

11. September, treschdeenâ, pullsten 10tâs zeenigs jeneral-superdenta tehws, bislaps Walters, muhs eewedda Walmeeras jauki puschlotâ basnizâ, fur draudse pilnigi bij sapulzejuschees, un lahds mahzitajs no Jggannu puffes ar spehziageem wahrdcem draudsi kâ

mahzitajus usrunnaja par Matteus 5, 13. u. 14., rahdidams, ka tas Kungs no kristigas draudses praffa: 1) dedfigu firdi 2) stipru garru, un pahr wiffahm leetahm 3) dshwu tzzibu. Ja schis tri's leetas mahzitaju firdis atro damas, tad arri winnu schigadda sanahlichana buhs swehtita. Tad bislapa tel'ws par 1. Kor. 13, 1. un 1. Johu. 4, 16. jo stipru spreddiki teiza, wiffaem pee firds likdams, lai mahzabs no ta firdschehliga Deewa, kas pats ta mihlestiba irr, mihloht garrä un pateesiba, tad ween draudse augtin augs eefsch Kristus, tad ween mahzitaju darbs pee augsteem lä pee semmeem buhs swehtibts.

Tai paschä deenä pehz pufedeenas Walmeeras draudses mahzibas-kambari fawulzejamees, fawu darbu usnemdami. Latweeschu awischu lassitajeem schi weeta un ta fawulzechanabs jau passistama, jo Jaun-Beebalgas mahzitajs 1861mä gaddä to awises itt skaidri apraktija.

Zl katrä gaddä Widssemneeku missiones wezjalais, Naunas mahzitajs, G. Sokolowski, kas ne ween tahm abbahm draudsehm, ko sennat kohpis, neaismirstams, bet arri douds zittahm Widssemnes draudsehm zaur spehzigeeem bihbeles-swehtku spreddikeem un zaur jaukahm dseefminahm mihisch palizzis, — winsch mums sinodē fawulzeteem mahzitajeem sinnu dohd, lä tas Kungs scho swehtu darbu swehtijis, un lä Widssemnes draudses tanni gaddä scho darbu irr strahdajuschas. Tä winsch arri schoreis mums to istabstija un rahdija, ka swehtais Gars gribb, lai mehš winnam kalpojam, un zil leela schehlastiba ta effoht, ka winsch mums to tauj. Ir paganus kohpjohht un par winnu dwehselehm gahdajohht mehš kalpojam swehtam Garram. — Plaschakas sinnas par to, lä Lehrpatas skohlās teem 5. jaunekteem no Paiseles draudses¹⁾ irr gabjis, mums dewa tas Lehrpatas augtas skohlās mahzitajs, kas winnus mihligi fawä mahjä bij usnehmis. Winsch isteiza, ka no teem peez jaunekteem tillai weens effoht pastahwejis tannis grubtōs mahzibas darbōs, kas wajadsiigi, lai fataisitohs missionara ammatä tam Kungam kalpoht. Par teem zitteem tšchet effoht jadohma, ka winni scho ammatu nespehshoht panahkt. Tomehr Naunas mahzitajs pats par scheem jaunekteem, lä arri par muhsu missiones darbu, Zella beedri wehl sinnas dohs. — Schai gaddä to preeku peedsihwojam, ka Leipzigas missiones preekschneeks, Gardeland mahzitajs, muhsu sinodē bij atnahjis un pats mums istabstija, lä Indijä cetohht ar missiones darbu. Zehsu Latweeschu draudse fawōs bihbeles-

¹⁾ Lufko Zella beedra 13. nummurä.

swehtkōs dabjuja redseht scho wihru, kas augumä stalts un mihligs waigä, fawōs wahrōs un pat isstaktä jau rahda to swehta Garra ugguni, ko tas Kungs eedesinajis winna firdi. Kä isgahjuschä gaddä Gahn mahzitajs Walmeeras draudsei, tä winsch scho-gadd Zehsu draudsei pats ar fawu mutti tohs leelus Deewa darbus isteiza, kas pee Tamuleem Indijas semmē taggad notiffaschi. Latwisli neprasdams winsch to darrija Wahzu walloidä, un lä pehrnaja gaddä Krimmuldes mahzitajs Walmeera Gahna wahrōs pahrtulkoja, tä schogadd Zehsu Latweeschu mahzitajs, kas lihds ar Gardelandu kanzelē bij kohpis, winna wahrōs pahrtulkoja Zehsu draudsei.

Preezigas bij tahs sinnas, ko Gardeland mahzitajs mums par muhsu missiones buhschanu Indijas semmē warreja atnest.

„Gan wehtra schnahze,

Gan juhra krahze.

Bet raugi nu atkal mums faulite spihd!“

Tä Deews taggad Indijä effoht darrijis. Pehz grubteem behdu laikeem, ko muhsu missione tur pehdigōs gaddōs dabjuja peedsihwoht, Deews lizzis fawu fauli spihdeht un dauds preeka preekschihris.

Lihds schim bijis strahdneeku truhkums, un teem pascheem truhkuse weenprahtiba; taggad Deews dewis weenprahhibu, un daschu spehzigu wihru fawä wihna kalnä suhtijis: aisphehnaja gaddä Dederlein missionaru, kas jau agraf zaur desmit gaddeem Wahzsemme par mahzitaju bijis; pehrnaja gaddä bes muhsu missionara Arnold Nerlina, kas Zella beedra lassitajeem labbi pasihstams un mihisch buhs palizzis, wehl Schanzi un Audmanni; un schinni gaddä atkal diwi missionari us Indiju aigahjuschi, Ahners un Wannske.

Arri no Tamuleem pascheem diw wihri par mahzitajeem eeswehtiti. Leipzigas missiones skohlai tik dauds jauneku us to swehtu ammatu dahwajabs, ka driht trescho dalku no teem wairs newarr peenemt. Arr no muhsu puffes, no Salmu semmes, kahōs jauneklis, Grubers wahrōdä, taggad irr usnemts.

Lihds schim liklahs, ka tas krusa wahrōs, ko muhsu mihlee missionari Tamuleem sluddina, pee teem maj augtus nefs, jo tas pulzinsch, kas no winneem kristibts, bij gluschi mas; taggad ihšä laikä weens patš missionars 200. paganus irr kristijis, un rahdahs, ka tas Kungs nu atwehrtas durwis fawam ewangelijum buhs dewis.

Lihds schim tahs mihlestibas dahwanas, ko Luttera draudses Wahzsemme un dauds zittas semmes preeksch schis missiones fametta, daschu reis bij palnappas, ka missiones wajadhibas ar tahm wis newarreja agahdaht; taggad ta Kunga Gars ar ween wairaf firdis un rohkas irr atwehris, ka Leipzigas missione

isgahjuschá gaddá jau lihds 60,000. rublús f. faneh-muse. „Kur Deews dohd dshwibu, Winsch gahda usturru.“ —

Lá Gardeland mahzitajs mums wehl dau's stahstija, lá ar missiõni taggad eet Indija, un dascham firdi kustinaja, jo dedsigati par scho swehtu darbu Deewu luhgt un publetees. Arri Walmeeras basnizá Gardelands reis wakkara stundá, kad muhsu tahs deenas darbs bij pabeigts, draudsei un mums Deewa wahrdu's fluddinaja, ihpafchi par missiõnes darbu Indija leezibu dohdams. Lihds sinodes beigumam winsch newarreja palitt, bet festdeen, 14tá September, ar Deewu mums fazzija, jo winnam bij jasteidsahs, lai 15tá September Jehsu draudsei bihbeles-swehtkõs Deewa wahrdu's fluddinatu un 17. September Jalgawá pahrnahktu, kur Kursemmes sinode fahlahs. Arri Jggauuu semmes sinodi winsch bij apmellejis.

Muhsu bislkapa tehws schim ustizzigam Deewa kal-pam, kas mums wisseem itt mihsch bij palizzis, firsnigi pateiza par to, ka muhs apmellejis, un weh-leja winnam Deewa schelastibu un swehtibu, un mah-zitaji, leezinadami, ka schee bislkapa wahrdi arri win-neem no firds gahjuschi, lá zella maifiti lihds dewa to perschinu:

„Jesus, pawaddi

Zellá scheligi.

Mehs ne kad negribbam bihtees,

Tewim wiffur pallat dshitees.

Muhs pee rohkas nemm,

Wedd us tehwa-semm!“

Arri muhsu missionars Nerlinsch bislkapa tehwan, lá ir Widsemmes mahzitajeem un draudsehm, itt garru, jauku grahmatu no Indijas bij laidis, ko sinodé mums preekschá lassija. Winsch pateiz Deewam, kas weeglinajis tohs abbus wiffleelakus gruh-tumus, kas winnam Indijas semmé janefs, prohti tahs semmes karstu fauli un to weentulibu tur swe-schumá. Laudones palihga-mahzitajs N. Vogels, kas lihds schim sinuas dewis par Nerliu, arri scho winna grahmatu Latweeschu walldá pahrtulkohs. Kursemmes Subbates draudses mahzitajs Griners, kas zaur daudf gaddeem Latweeschu awischu peelikkumá par missiõnes darbu mums stahstijis, irr nodohmajis nahkofchá gaddá ihpafchas missiõnes lappinas jeb awises islaist, un luhds, lai Widsemmes mahzitaji winnam pee schi darba peepalidsetu. Daschi winnam arri scho palih-dsibu sohlija. —

Bet sinodé ruhpejamees ne ween par paganu-missioni. Jau pehrnaja gaddá Mas-Sallazes mahzitajs Rügler's muhs bij mohdinajis, lai usluhlojam arri Israeta behrnus, kas muhsu starpá bes Kristu dshwo un no-mirist, un lai ta Kunga preekschá pahrdohmajam, kas winnu atgreeschanas labbad darrams. Winsch sawu padohmu isteikdams apleezinaja, ka par wajjadfigu leetu turroht: 1) il no gadda kahdá nosazzitá sweht-deená, wiff'labbaki gan 10tá swehtd. pehz waff. sw. atswehtes, kur tas ewangelijums par Jerusalem's isphostischanu lassams, draudsi pamahziht, ka Deewa swehti raksti wezzá un jauná derribá ar skaidreem wahy-deem apsohla, ka Israeta behrni, ta Kunga isredseta tauta, arr wehl ee-ees debbes walstibá; un jebfchu tee taggad apzeetinajusches sawá cenaidibá prett Kristus kustu, tomeht tas lauwa no Juhda zilts teem gallá paliks par stipru. Bet schi uswarreschana mums ne-effoht jagaida zaur ihpafchu swehta Garra islee-schanu, bet zaur kristigas draudses darbu un ruhpehm, kad tahs rahdisees lá ustizzigi namma-turretaji par Deewa dahwanahm, prohti winna wahrdu's arri Juh-deem fluddinajoht. Rügler mahzitajs 2) bija skubbi-najis, lai il no swehtdeenas basnizas luhgschanas pehz beigta spreddika Israeta behrnus peeminnetum un 3) arri missiõnes stundás isstahstitum, ko lihds schim kristigas draudses darrijuschas, lai Israeta behrni atgreeskõhs.

Zil swehtigs darbs tas effoht, ko Israeta behrnu atgreeschanas labbad strahdajam, to jau muhsu Kreis-sinodés, ko ap Jahneem il katrá prahwesta-aprinki turram, daschlahrt effam pahrdohmajusché, un arri schinni gaddá muhsu leelá sinodé Baisteles mahzitajs Hansens, kas til firsnigi par paganu atgreeschanohs ruhpejahs, Juhdu-missiones darbu mums pee firds likka: 1) zil tahli lihds schim schis darbs irr gahjis, 2) usrahdidams tohs kawelkus, kas schim darbam pretti stahjahs un 3) padohmu dohdams, lá schee kawelki uswarrejami.

Taggad Londones beedriba, kas publejahs Israeta behrnus atgreesst, 33. mahzitajus usturr, kas strahda ar 93. palihga-mahzitajeem 33. darba weetas, til pat Giropá, lá Asija un Awriká. Starp schee 33. mah-zitajeem 17., kas ne dsimtas Juhdi un zaur missiõni atgreessti. — Arri Tehrpatas augstá skohlá preeksché ne zil gaddeem mahzitajs strahdaja, kas dsimts Juhds buhdams Kristu Jesu miho un apleezina, — wihrs, kam daudf irr dohts no ta Kunga un kas daudseem par zella rahditaju us to Kungu irr palizzis. Gan drihs pufse no schi laika Widsemmes mahzitajeem tam wih-ram pateiz, ka winsch ta Kunga zellu ar til skaidru un dshwu leezibu teem darrijis sinnamu.

Zehsu Wahju draudses mahzitajs Goltis runnaja atkal par Tschiganeem.¹⁾ Winsch luhdſa, lai apdohmajam, kà ſchi nabbaga tauta glahbjama, kas kriſtigu draudſchu widdü dſihwo, ar ſawu mutti arri to Kungu leezina, pee Deewa galda nahk, ſawus behrinus pee ſwehtas kriſtibas wedd, bet ſagdami un pee-wildami, behrnus nemahziſchanä un wiſſaddos nedarbös uſandſinadami tomehr rahda, ka winnu ſirds tahku no ta Kunga. Zehsu mahzitajs ſawu padohmu mums iſteiza, lai beſ teem tſchetr palihga-mahzitajeem, ko preekſch deſmit gaddeem Widſemmes mahzitaji eezehla un taggad wehl uſturr, lai apkohptu draudſes, kur mahzitajs wahjſch palizzis, woi uſ ilgaku laiku aiſreiſojis, woi nomirris, peeſto palihga-mahzitaju eezehtum, kam zits darbs nebuhtu, ne kà puhletees ar Widſemmes Tſchiganeem, tohs pee kriſtigas atſihschanas pee-weddohk. Par ſcho padohmu Kreis-ſinodes wehl aprunnafees.

Bet ne ween par to aprunnajamees, kà tahku un tuwu paganeem, Zuhdeem un Tſchiganeem jawalihdſ, lai Kriſtu Jeſu eemantotu, bet ſinnams itt ihpaſchi darbojamees, lai palihdſibu atraſtum ſaweem tizzibas brahleem. Tè bij ja-apdohma, ka daſchäs weetas, kur Bohli ar neganto dumpi ploſſahs, muhſu brahli leelä ſkaiſli beſ dwehſelu apkohpſchanas karra-breeſmäs wahrgſt. Scho leetu mums ſewiſchki Laudones palihga-mahzitajs Bogels pee ſirds lilla un wajzaja, woi kahds kandidats jeb jauns mahzitajs neemtohs tur no-eet un muhſu Luttera tizzigus ſaldatus apkohpt.

Par tizzibas beedreem runnajoht man arri jaſtahſta itt preeziga ſinna, ko ſawä ſinodè ſanehmam. Zuhš no ſaweem mahzitajeem buhſeet dſirdejſchi, un daſchi arri awiſes buhš laſſijſchi, ka muhſu zeenijams biſkapa tehws, wiſſu Kreewu walſtibas Lutteru draudſchu preekſchneekſ Ulmans.²⁾ Nowemberi 1858tä gaddä ar ſchehliga Keiſera palauſchjanu luhgſchanas-grahmatu laidis wiſſahm Lutteru draudſchem Kreewu walſtibä, lai pehz apuſtuka Pahwila wahrdeem: „kamehr mums laiks irr, lai mehš to labbu paſtrahdajam pee wiſſeem, bet wiſſu wairak pee teem tizzibas beedreem“ — palihdſetum ſaweem tizzibas beedreem wiſſä leelä Kreewu walſtibä, Ciropä kà Aſija (Sibirija), ka winneem kur wajadſigſ basnizas un ſkohlſas warretu uſtaifihst un mahzitajus kà ſkohlmeiſterns eezeht. Echi biſkapa tehwa luhgſchana labbu weetu atradda draudſchu ſirdis: jau pirmä gaddä tai palihdſibas-lahde ſameſta 14534. ſudr. rubulus, ohträ gaddä 67,708. rubl. un treſchä

gaddä (1861): 40,253. rubl., kà ka pa teem trihs gaddeem (no 1859—1861.) ſameſti 122,495. rubuli. No ſchihs naudas daudſdaſchahm draudſchem par labbu iſdohis: pirmä gaddä 2,331. rubl., ohträ gaddä 31,747. rubl. un pehdigä gaddä 32,765. rubl. — wiſſös trihs gaddös 66,843. rubuli. Par pehrnaja gadda eenahkumu kà iſdeewumu palihdſibas-lahde drihſ atkal ſinnu dohs. Echiſ leelais naudas-ſkaiſtis, no ka jau daudſ draudſchem Kreewu walſtibä ta ſenn un ſirſnigi ſagaidita palihdſiba irr paſneegta, ne ween no baggatu kungu ſint un tuhſtoſch rubleem ſanahzis, bet arri no nabbagu lauſchu kapeikahm un graſcheem.

No ſchihs naudas arri kahda Widſemmes draudſe, kas lihds ſchim gan drihſ beſ kohpſchanas bija, irr uſkohpta un 13tä Oktober mehneſi winnai pirmo mahzitaju biſkapa tehws Walters eewedda. Echi draudſe, kas no Leel-Sallajas gan drihſ lihds paſchu Pehrnarwu ſneedſ, lihds ſchim diwi daſſäs bij daſſita: 1) Orresmiiſcha un Gutmanebach, un 2) Tafferort; un abbas daſſas bij peedallitas Tergeles mahzitajam, kas aiſ Pehrnarwu dſihwo, un kam beſ ſawas paſchas draudſes wehl leela pabrifa Zintes muiſchä kohpjama. Winnam 70. werſtes bij jabrauz, kamehr Orresmiiſchu aiſſneedſa, un wairak ka diw jeb trihs reis par gaddu jau neſpehja ſcho garru zeku uſneemt. — Woi tad gan warram brihnitees, ka kahrdinaſchanas laikä diw treſchdaſſas no ſchihs atkappjahs, un tikkai 1200. dwehſeles wehl muhſu tizzibä atlikka, kas taggad preezajahs eeſſch ta Kunga un winnam pateiz. Echehligſ ſemmes tehws, muhſu mihtais Keiſers, 270. puhrweetas ſemmi ſchäi draudſei dahwinajis.¹⁾ lai eetaiſtu mahzitaja muiſchu, ſkohlſu un keſtera mahju, un muhſu palihdſibas-lahde jau lihds 5000. rubl. ſudr. iſmaksajufe, lai wajadſigas ehſas uſzeltu, ſemmi apſtrahdatu un mahzitajam kà ſkohlmeiſteram paſneegtu, kas nahkähš.

Tä, mihtli draugi, kà azzihm redioht peedſihwojam, ko mihteſtibas dahwaninas eeſpehſ, kad wiſſi weenprahtigi un uſzihtigi tam Kungam nemnamees kaſpoht. Un zil draudſes naw plaſchä Kreewu walſtibä, kas zaur muhſu palihdſibas-darbu basnizas un ſkohlſas, Deewa wahrduš un mahzibu jau mantojuſchäs! Lai Deews mums dohd allaschin preezigu ſirdi, ſcho winna darbu ſtrahdaht, un lai winsch patš to ſwehti.

Kad tä nu pahy pahrim eſmu iſſlahſtijs, kà ſchi-gadda ſinode ſarunnajuſees un darbojuſees par dwehſeles kohpſchjanu, kad peemineſchu wehl, ka ir

¹⁾ Kubo ſchi gadda awiſs 15. un 40. nun mui. — ²⁾ Zittfabri
Krimultas un tad Telerpät angſtas ſkohlſas mahzitajs.
G. G. 10. —

¹⁾ Gan drihſ wiſſas tabs muiſchäs, kas pee ſchihs draudſes pee-
derr, irr krohna muiſchäs.

daschas laizigas waijadfibas tur aifnehma, — prohti: 1) to palihdfibu, ko Widsemmes mahzitaji sawu aifgahjuschu ammata-brahthu atraiknehm un bahrineem pafneeds, lai truhkumâ nenonihktu. — Zaur mihlestibas dahwanahm, ko draudses tannis trihs augstôs fwehtkôs famett, tahs 50. mahzitaju atraiknes, kas taggad Widsemme, il weena preeksch sewis un saweem bahrineem schai gaddâ irr sanehmuse 24. rubl. fudr. — Lai tas Kungs draudsehm tahdu mihlestibu baggatigi atmakfa. 2) Arri apdohmajam, kâ ammata-brahseem, kas deenas nastu un karstumu nesdami ta Kunga wihna kâlâ jau deesgan strahdajuschi un leela wezzuma jeb nespekfa deht pehz duffas ilgogahs, meh s zitti mahzitaji ir no sawas puffes peepalihdsetum, lai paschâ dshwibas wakkara teem wehl naw jazeesch maises truhkums.

Peeminnejam arri sawus aifgahjuschu ammata brahtus. Zhpaschi Zehsu Wahzu draudses mahzitajs par muhsu aifgahjuschu, zittkahrt Tires mahzitaju, P. E. Schag, itt jauku dshwes- un nahwes-peeminnu¹⁾ mums isteiza, ko dsirdeht dšilli sawas sirdis tikkam kustinati. Sawa mihta brahta aiseeschanu ta peeminnedami dseedajam:

Kad man scheit buhs atstahtees

Tad neastahj tu man. Wids. ds. gr. 122, 9.

Daschas dšilkas farunnas un tulkoschanas, ko sawa sinodê arr dsirdejam, — kâ par to grehku prett fwehtu Garru, par to nahwi, kas grehka nopelns²⁾ u. z. schinnis mas lappinâs newarru isteikt. Peeminnu ween, ka pahrdohmajam arri, woi effoht derigi, muhsu mihtu bihbeli un katkismi allasch no jauna ta pat drikket, jeb fur tulkotajeem buhtu missejees, tohs wahrduh pahrlabboht.³⁾

Daschas sinas mums arri dewa zeenijams bislapa tehws: par mahzitajeem, kas Deewa preekschâ aifgahjuschi, kas no jauna eefwehtiti, kas sawu ammatu atstahjuschi jeb jaunu mahzitaju sew par palihgu nehmuhschi. Winsch isteiza, kâ basnizas-teeša puhlejusees, lai leelâs muishâs, fur brandwihnu dedsina, tal fwehtkôs un fwehtdeenâs scho darbu mittinatu, lai strahdneeki arr warretu fwehtu deenu fwehtiht. — Mums ruhmes peeruhkt par schihm un wehl dauds zittahm leetahm til plaschi te stahstiht, kâ gan peenahktohs. Til weenu leetu wehl peeminneschu. Rahds draudses lohzeelis bij juhdsjees, ka brit scham muhsu basnizâs netikkumi un launi eeraddumi Deewa wahrduh kawejohht, ka laudis daschkahrt staigajohht ar leetu trohksni, un skraidohht eekschâ ahra bes waijadsi-

bas, kas mihlestibas dahwanas uppuri un wehz kistibas ar leetu skannu mettoht, ka kashneeki ar leetu trohksni basnizâ eenahktoht, kad daschkahrt Deew-wahrdi jau eefahkti, u. t. pr. — Arri par scho leetu sawas kreis-sinodes wehl farunnasimees un luhgsm sawus palihgus, mihtus pehrminderus, lai ruhpejâhs lihds ar mahzitajeem, ka tur, fur tahdas neklahjigas leetas daschkahrt notikkuschas, us preekschu wairs ta nebuhtu.

Nofazzihts sinodes laiks, — no weenas ohrtdeenâs lihds ohtrai, itt ahtri aifgahja, ta ka pehdigâ deenâ 9. stundas strahdadami til wehlâ wakkara wehl sawu darbu pabeidsam.

Schai sinodê ar daschu mihtu weesi bijam sadraudsejuschees un eeksch ta Kunga preezajschees. Zo bes ta jau peeminnetâ missiones-preekschneeka, Gardeland mahzitaja no Wahzsemmes, arri mahzitajs Badinsch no Amerikas pee mums bij atnahjis; zits atkal no Afrijas, prohti Zehre mahzitajs, kas Sibirijâ, Tobolskas pilfektâ Lutteru draudsi zaur tschetr gaddeem bij kohpis. Arri weens Sahmu semmes mahzitajs, Karblom wahrda, muhsu sinodi bij apmeklejis. —

Kâ il deenas sawu darbu bijam schluschi Deewa waigu mekedami, wiina wahrduh klaufoht, dseedoht un luhdsjoht, ta sawu sinodi nu arri pabeidsam. Superdenta tehws wehl skubbinadams lai bes mitteschanas sawas mihtas draudses dedsigâs aifluhgshanas Deewam preekschâ neffam, ar luhgshanas un fwehtschanas wahrdeem muhs atkaida. Zehsu prahwesta tehws, Kalzenawas wezzais mahzitajs Döbners, muhsu mihtam bislapam sinodes weeta sirsniige pateiza par wissu ustizzibu un mihlestibu, ko winsch arri scho-gadd mums sinodê bij rahdijis. Tad zits zittam ar Deewu fazzidami schlihramees, un eepreezinati eeksch ta Kunga un stiprinati steidsamees atkal il weens pee sawas draudses.

K. Moltrecht.

Mattischi mahzitajs.

Sur dwehsele meerâ.

1. Sur dweh-se-le mah-jâs nu paspah-nê klubs?

Sur at-rad-dihš mee-ru, fur pa-glahbta buhs?

¹⁾ Zo Zella beedris saweem mihleem lassitajeem us preekschu pafneegs.

²⁾ Heem. 6, 23. — ³⁾ Ir par scho leetu Zella beedris zitu reif weht plaschali stahstih.

Woi pa = fan = le wee = ti = na kab = da buhs arr,

Kur greh = ki wairs mahniht un gah = niht ne = warr?

Al ne, al ne! To ne = zer = re;

Tur angshâ eefsch gaismas tew pa = spahrui = te!

2. Scho pasauli atstahj, tad redses' to weel',
Kur dwehseles skaidribâ apgehrbtas eet. —
Kur Jernsalem, ta selta-pils spihd,
Woi tur Jesus brubte eefsch gohdibas miht?

Al ja, al ja! zittur ne kur
Meatraddihs dwehsele meeru, kâ tur. —

3. Zil salbi pee Jesus tur gaischibâ duhs!
No nahwes, no grehseem un raisehm wifs klus.
Ar kohllitehm janki tur dseesmînas skann,
Ar engeleem dseedasi tu arridjan.

Al meers, al meers! Meers debbesis,
Kaut tew' Jesus klehpi jau baiditu driht!

G. Sch—g.
Gulbenes prahweis.

Par sudraba kaufeschannu.

Mat. 3. 3.

Deewa wahrdu mihtotaju pulzinsch kahdâ swehtdeenas waklarâ praweescha Malakijus trescho nodalku kohpâ lassija: „Medsi! es suhtu sawu engeli“ un tâ jo pr. Dhtrâ perschâ Malakijus runna parj sudraba kaufeschannu un schlihtischannu. „Jo winsch buhs kâ kaufetaja ugguns un kâ masgataju seepes. Un winsch sehdehs kaufecht un sudrabu schlihtist, un schlihtih's Lewja behrnus un istihrihs kohs kâ seltu un sudrabu, tad atnessihs tee tam Kungam ehdamu = uppuri eefsch taisnibas.“ — Ko schi sudraba kaufeschanna un schlihtischanna eefhmejoht, par to lassitaji nu sabla farunnatees. Zitti sazzija, schi lihdsiba eefhmejoht swehta Garra darboschanohs pee zilweku dwehselehm, zaur ko Deewa behrnus pahrmahja un swehti. Zitti ar

tahdu issklaidrohshannu wehl nebij meerâ un labpraht wehl dsittak gribbeja raft.

Behdigi weens jauneklis apnehmahs pee sudraba-kalleja eet un tē wissu kaufeschannas buhschannu isdibbi-naht, ka lai Malakijus kaufeschannas lihdsiba lassitajeeem paliktu gaischa un saprohtama.

Kâ sazzija, tâ darrija. Subraba-kallejs sudraba kaufeschannas buhschannu jauneklim gruntigi issklaidroja. „Un woi tad Zuh's“ — tâ jauneklis prassija — „weenu mehr klah't fehshat, kad sudrabs teel kaufeh's?“ Sudraba-kallejs atbildeja: Kâ tad nē? Man-nim weenu mehr jafeshch klah't un bes mitteschannas jaskattah's us kaufeschannas zepli. Jo kad sudrabs masu brihdi ween ilgak paleel zepli kâ peenah-kah's, tad sudrabs driht warr bohjâ eet.“

Mahzees, Deewa behrnus: Ja tas Kungs tewi behdu-zepli kaufē, tad tomehr winsch pat's weenu mehr klah't fehshch. Ta Kunga azzis weenu mehr skattah's us tewi, to sudrabu, ko winsch kaufē. Tas Kungs sinn, zil ilgi tew japaleel zepli. Tas Kungs sawâ laikâ tewi isnemm ahtrâ no zepia. Tas Kungs negrihb tewi fadedsinahrt un noleetaht, bet tik ween kaufecht un schlihtist: tadeht nebihstees wis! —

Kad jauneklis pateikdam's taisijah's aiseet, tad sudraba-kallejs sazzija: „Gan driht es buhtu aismirsis, kas tē wehl japeeminn. Prohti es Zums wehl ne-esmu teizis, pee ka meh's sudraba-kalleji atskahrstam, ka sudrabs teescham deesgan irr kaufeh's. Prohti kad kaufejumâ sawu paschu gihmi skaidri warru red-seht, tad jamett meers arr kaufeschannu.“

Mahzees, Deewa behrnus: Tas Kungs sawejus kaufē, ka lai no winnu firdihm Deewa gihmis pilnâ skaidribâ atspihd. Kamehr kaufetajs scho galla-mehrki wehl naw panahzis, tikkam kaufeschannas darbs wehl newarr mittetees.

Arri tewim, lassitajs mihtais, lai'am sawas behdas un saws krus's janefs. Ko tad nu Pestitajs reds, kad tawâ firdi skattah's? Woi no tawas firds Jesus gihmis atspihd pilnâ skaidribâ, itt kâ speegeli? Lai-kam tâ gan wehl nebuhs. Galla mehrki wehl nebuhs panahzis. Nu tad kuhdsams arri nebrihnees, ka ar behdahm tewim wehl jakaujah's. —

L. Heerwagen,
Gaujenes mahjtajs.

Uttera mahjibas

20. par fristigu mahjas buhschanu. (II.)

Zil daschs labz seewodamees gaida, ka nu wiss gaisz schim zauru muhschu flanneschoht no kohllehm, un wiffas leetas just ta notifschocht, ka pats til kahro un eegribbabs. Winsch dohma, schis jau effoht gudrais wihrs, kas ihsti saprattischocht sawu seewu ismahzih, behrnus usaudsinah, ka nahkabs, un faimi allasch kreetni waldih.

Bet kad wis neweizabs, ka zerrejis, kad seewa neklausja, kad behrni paleek palaidni, faine irr kuhtra, stuhrgalwiga, un nahburgi arr daschu kaiti padarra, kad wiffads krusts un pohsts, ka ohtram trescham schim arr usbruhk, tad wihrinsch paleek nepazetigs, erigis, puhzigs, tad nemmahs schehlotees: Al kad to buhtu sinajis, tad labbak sawu muhschu ne mas nebuhtu seewojees! So to nu redsoht, ka alminim, kas plifs kails zauru seem' un wassar' weens pats tuppocht tihruma, tal klahjotees dauds labbaki, ne ka schim tahdam seewas-wihram!

Ar tahdeem un wehl zitteem raudu-wahrdeem winsch tad welti fuhdsabs, itt ka schim weentulu dsihwe ne kad wis grustis nebij graustis azzi.

Al wihreli, laut tu wiff'dsikkos muhras weens pats eeflehptohs, ne fur tu neatraddisi, ka prahtinsch katru brihdi eegribbabs!

Tad leegi wehra: itt ka tew dsihwes deenas jastaiga wirs semmes un appaksch debbesim, lai kahja arri daschreis nodausabs pee akmina, un wehra krussa brihscham tewim issper galwu: tapat tew sawu muhschu janodsihwo mahjas-buhschanu un appaksch laizigas waldischanas, lai buhtu schu woi ta un schu woi tur.

Pazeetees wihrischki, kad wehra un krussa usnahk, un nogaidi, kamehr ta atkal pahreet. Bet wiffas nastas un behdas mahjees Tam uskraut, kam muggura irr stipraka, ne ka ta tawa.

Gan teefa, ka lauliba un mahjas buhschanu krusts un nelaim ar ween drihsak gaddabs, un ruhpes un behdas daschadas jazeesch, ko weentulis ne buht wis nepasihst. Tomehr mums allasch wairak swehtibas, kad usnemamees preezigi, ko Deews Kungs zilwekem wirs semmes spreedis, ne ka kad jehla prahta wiffahm likstahm gribbam isbehgt un mirstamas grehku meefas jau engelu dsihwi prassam.

Kam netihk apradinatees pat ar wiff'gruhto krustu, ko Deews usleek, bet kahrums tillai us to stahw, ka meeru un labklahschanu dsihwotu, pa puklehm ween staigatu un ehrkschus un dadschus ne kad neaistiftu: tam dsihwe wiffur buhs neiszeeschama, winsch kurnehs prett Deewu un zilwekem un nahwes-zihnischanu ismiffis.

Bet kas sawaldabs fluffa pazeeschana, un nesmahde pat ruhku bikkeri, tas mantohs ihstu wihra tillumu un wiffas leetas galla uswahrehs.

Zil jauki dsirdeht tahdu flawu: „Tam ihstens wihra tillums; winsch nastu nessoht neluhst un behdu zepli kaufchts ne-isschihst.“ Pat wels un pafaule drih manna, ka tahdahm zelsch jagreesch.

Behdu skobla irr ta ihsta augsta-skobla, fur wiff'augstas un wiff'dsikkas leetas mahjamees.

— Needra schaubabs tur un schur,
Alannah katram wehjam;
Dhsols kallu stingru turr:
To lai wihri spehjam.

Grusi ugguns ahtri rihj,
Seltu leynam schkhihti:
Kas Tu effi, kas Tu bij, —
Behdas atsihs ihsti.

M—n.

— Neds, schu nahk tas sapnotajs!

1. Mohs. 37, 18, 19.

1. Lihgsmi tell pa klaiju lauku
Raibos swahrkos Jahsepinsch,
Deewinsch taisijs zellu jauu,
Kohydams glahbdams wadda Winsch:

Brahteem ween firds allasch flaude,
Ka schis tehnam mihlakais,
Jau no tahlenes tee draude:
Neds, schu nahk tas sapnotajs.

2. Kas no launa walla raujahs,
Glahbdams sawu dwehseli,
Meefas prahtam pretti kaujahs,
Grehku preekus nezeeni:

Pafaule tam spohstus gahda,
Paleek sweschs daschs tuwakais,
Brahli atkahrjahs un rahda:
Neds, schu nahk tas sapnotajs.

3. Tam, kas flaidra mihlestiba
Ralpo sawam tuwakam,
Balihds ohtram nabbadsiba,
Preeku gahda behdigam:

Pafaule tam pahrsmeij waiga,
Ka winsch teescham negudrais,
Saimodama tschufft un klaiga:
Neds, schu nahk tas sapnotajs.

4. Tahds, kas behrna uftizzibā
 Debbeš Tehwam peekerrahs,
 Jesu mihto beswiltibā,
 Swehtam Garram atwerrahs:
 Pasaulei tahds graunhs azzis,
 Itt kà launa darritajs,
 Drihs ta mehdidama fazzihš:
 Meds, šeh nahk tas šapnotajs.

5. Gaidi, zeetees semmā kahrtā,
 Gan wehl zitti laiki nahks,
 Daschs, ko taggad pekk un wahrta,
 Gohdibā tad špihdeht fahks:
 Bet tad stahwehs bailēs, launā
 Drohschais lepnais waijatajs,
 Šglahbts buhs, kas zeetis launa:
 Meds tā nahk tas šapnotajs.

M—n.

Dseefmina,

ka d behrninsch mirris.

Meld. Kristus man dšhwibina.

1. Tu, mihtlais behrnin, effi
 Tur Deewa walstibā,
 Kur Deews ar dšhwib's krohni
 Tew jauki puschloja.

2. Ko raudat tehws un mahte?
 Jums behrninsch debbesis.
 Tas nu preeksch Deewa waiga
 Weens swehtais engelš!

L. Haken.

Dseefmina pee behrna kappā.

Meld. Kristus man dšhwibina.

1. Tur kappā muhsu behrninsch
 Gull stihwahm rohzinahm,
 Ko auklejam ar preeku
 Un karstahm affarahm.
2. Tas nahwes-engels nahze
 Pee winna schuhpliti,
 Nisnest pee debbesis Tehwa
 To mihtu dwehseli.

M—n.

3. Neraudat, tehws un mahte,
 Noslaukat affaras,
 Kungs Jesus, Deewa Zehrinsch,
 Tas juhs eeprzejinahs.

4. Ta sehkla, ko mehs sehjam
 Šeh meera-dahrsinā,
 Ar affarahm un behdahm, —
 Tur seedehs brangumā.

5. Tur Deews pats irr par fauli,
 Tur Kristus dahrsineeks,
 Tas swehtais Gars tur mihtligs
 Irr winna faldais preeks.

6. Duff, behrnin, duffi meerā,
 Duff tawā kappinā;
 Kungs Jesus tew apšlaidrohs
 Lai pastā deeninā. L. Haken.

Druzinas.

- La ihsta gudriba irr dahrga rohta,
 Ween retti zilwekeem wirs semmes dohta.
 Kas prahta wihrs, sinn šawu truhkumu,
 Bet gekkis melšch, ka šchim jau pahreeku.

- Daschs atpuhstohs gan meerā faldā,
 Kad šawu darbu nobeidšis,
 Ja nebuhtu ween paraddis
 Tur aplam jauktees, kur žits walda.

- Kas ohtram wehl' un darra labbu,
 Rā tikkai allasch sinn un mahk,
 Tam pascham leelais labbums nahk,
 Lai ohtris dauds jeb maj arr dabbu.

- Daschs labpraht schkirr un swerr,
 Kas nelaipe, kas laime effoht.
 Mehs sinnam, ko Deews usleek, neffoht:
 Mums wišs par labbu derr.

- Tam wezzumā gan klahjahs gruhti,
 Kas pasaulē sew manna atstahntu,
 Un netizz dwehseli isredsetu
 Tur debbesis par Kristus bruhti.